

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ХІМІЇ ТА ФАРМАЦІЇ

М. В. Хитрич, Н. В. Шматкова

**ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА З ХІМІЇ
В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для студентів спеціальності 014 “Середня освіта (Хімія)”

ОДЕСА

2020

УДК 378.14:371.13:54

X52

Рецензенти:

О. М. Гузенко, кандидат хімічних наук, доцент кафедри аналітичної та токсикологічної хімії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

О. Е. Марцинко, доктор хімічних наук, професор кафедри загальної хімії та полімерів Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету
хімії та фармації ОНУ імені І. І. Мечникова,
протокол № 9 від 30 червня 2020 року

Хитрич М. В., Шматкова Н. В.

X52

Педагогічна практика з хімії в закладах загальної середньої освіти :
методичні вказівки / М. В. Хитрич, Н. В. Шматкова. – Одеса: Удача,
2020. – 50 с.

Методичні вказівки включають цілі, основні завдання, зміст, організацію, форми і методи контролю, методичні поради щодо проходження педагогічної практики студентами освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”. Особлива увага приділяється правилам і вимогам до оформлення звітної документації результатів проходження педагогічної практики. Призначені для студентів факультету хімії та фармації спеціальності 014 “Середня освіта (Хімія)”, групових керівників практики, учителів закладів загальної середньої освіти.

© М. В. Хитрич, Н. В. Шматкова, 2020

© Удача, 2020

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Мета і завдання педагогічної практики	5
Зміст педагогічної практики за модулями	9
Організація проведення практики	13
Завдання для здобувачів та рекомендації щодо їх виконання.....	22
Форми і методи контролю	26
Рекомендовані джерела й інформаційні ресурси	29
Додатки.....	33
<i>Додаток А.</i> Зразок оформлення клопотання адміністрації закладу загальної середньої освіти щодо проходження педагогічної практики студентом	33
<i>Додаток Б.</i> Зразок оформлення індивідуального плану проходження педагогічної практики.....	34
<i>Додаток В.</i> Зразок оформлення щоденника педагогічної практики.....	35
<i>Додаток Г.</i> Зразок оформлення плану-конспекту уроку з хімії.....	36
<i>Додаток Д.</i> Орієнтовна схема аналізу відвіданого (самоаналізу проведеного) навчального заняття з хімії.....	37
<i>Додаток Е.</i> Зразок оформлення плану-конспекту позакласного заходу з хімії. 39	
<i>Додаток Є.</i> Зразок оформлення плану-конспекту залікового виховного заходу 40	
<i>Додаток Ж.</i> Орієнтовна схема психолого-педагогічного аналізу відвіданого (самоаналізу проведеного) залікового виховного заходу	41
<i>Додаток З.</i> Орієнтовна схема психолого-педагогічної характеристики учня....	43
<i>Додаток К.</i> Орієнтовна схема психолого-педагогічної характеристики класу .	45
<i>Додаток Л.</i> Зразок оформлення звіту про педагогічну практику	47
<i>Додаток М.</i> Зразок оформлення відомості-характеристики студента-практиканта	50

Вступ

Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів хімії – це складний, багатогранний і тривалий процес, який здійснюється протягом усього періоду навчання студентів на факультеті хімії та фармації Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Однією з основних форм професійного становлення майбутнього вчителя хімії є педагогічна практика.

Дисципліна “Педагогічна практика” входить до циклу методики викладання та практичної підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 “Середня освіта (Хімія)” та є обов’язковим компонентом освітньо-професійної програми “Середня освіта (Хімія)”. Вона викладається на четвертому курсі у VII семестрі та базується на знаннях, отриманих при вивченні дисциплін: “Загальна хімія”, “Неорганічна хімія”, “Основи неорганічного синтезу”, “Аналітична хімія”, “Органічна хімія”, “Фізична хімія”, “Методика навчання хімії”, “Методика розв’язування задач”, “Методика та техніка шкільного хімічного експерименту”, “Загальна та вікова психологія”, “Методика виховної роботи”, “Педагогіка” та “Основи педагогічної майстерності”. На вивчення дисципліни відводиться 270 годин, що становить 9 кредитів ЄКТС. Тривалість практики складає шість тижнів.

Педагогічна практика ґрунтується на діяльнісному, компетентнісному, системному, акмеологічному підходах, які забезпечують формування у студентів загальних та фахових компетентностей, педагогічних якостей, позитивну мотивацію до оволодіння майбутньою професією. Педпрактика виступає органічною складовою єдиного навчально-виховного процесу, психолого-педагогічної та методичної підготовки майбутнього вчителя хімії, пов’язуючи теоретичне навчання студента в університеті з його майбутньою самостійною роботою в закладах загальної середньої освіти. В процесі практики закріплюються й поглиблюються теоретичні знання, що були набуті в університеті, виробляються професійні вміння й навички, розвиваються творчі здібності, педагогічне мислення, інтенсифікується процес формування професійних особистісних якостей.

Мета і завдання педагогічної практики

Метою педагогічної практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення педагогічних, психологічних та природничих дисциплін, формування професійних компетенцій майбутніх вчителів хімії, оволодіння формами, засобами, методами, технологіями організації навчально-виховної роботи у закладах загальної середньої освіти, а також збір фактичного матеріалу для виконання міждисциплінарної курсової роботи.

До головних завдань педагогічної практики слід віднести:

- ознайомлення студентів з ходом освітнього процесу шляхом роботи з різною документацією: освітніми програмами, робочими навчальними планами закладу, календарно-тематичними та поурочними планами вчителя, вимогами до ведення класних журналів, журналів індивідуального навчання та позаурочної діяльності, записами в журналах інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності, зошитами учнів тощо;
- ознайомлення студентів з передовим педагогічним досвідом викладання природничих дисциплін в закладах загальної середньої освіти, його аналіз, узагальнення та використання в процесі проведення уроків хімії та позакласних заходів;
- планування і проведення уроків різних типів з ефективним використанням різноманітних методів і засобів навчання, педагогічних прийомів, які активізують пізнавальну діяльність учнів, сприяють їх вихованню і розвитку;
- використання у освітньому процесі сучасних підходів, інноваційних освітніх методик і технологій навчання хімії, оволодіння широким спектром стратегій навчання;
- здійснення контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів у відповідності з вимогами нормативних документів;
- самостійне і творче використання на практиці набутих теоретичних знань з педагогіки, психології, методики навчання хімії та спеціальних

дисциплін;

- ознайомлення з технологією позакласних і позашкільних занять з хімії, вироблення вмінь керівництва експериментальною діяльністю учнів;
- ознайомлення студентів з системою виховної роботи в закладі загальної середньої освіти, обов'язками класного керівника, взаємовідносинами між учнівським колективом та вчителями;
- формування у студентів вмінь та навичок проведення навчально-методичної та науково-дослідницької роботи в галузях фахових, педагогічних і психологічних наук;
- проведення педагогічних досліджень проблем, що мають відношення до підготовки міждисциплінарної курсової роботи, наукових статей, конференцій;
- організація самостійної навчальної діяльності, робота з літературними джерелами;
- розвиток у студентів любові до педагогічної професії, прагнень до вдосконалення педагогічних знань з метою підготовки до творчого вирішення завдань по навчанню та вихованню учнів.

Процес проходження педагогічної практики спрямований на формування у студентів наступних компетентностей або їх елементів:

загальні компетентності:

- здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології;
- здатність до письмової та усної комунікації державною мовою;
- здатність використовувати знання іноземної мови в професійній діяльності;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя;
- здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях;

- здатність до самовдосконалення та саморозвитку;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності.

фахові компетентності:

- здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків, відповідно до вимог стандарту базової середньої освіти;

- здатність до планування і проектування власної діяльності та освітнього процесу при навчанні хімії у закладах загальної середньої освіти;

- здатність здійснювати об'єктивний контроль та оцінювання рівня навчальних досягнень учнів;

- здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі на основі психолого-педагогічної характеристики класу, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури;

- здатність здійснювати добір методів і засобів навчання хімії, спрямований на розвиток здібностей учнів, з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей;

- здатність застосовувати сучасні методи і освітні технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти;

- здатність до перенесення системи наукових хімічних знань у площину навчального предмету хімії, здійснення структурування навчального матеріалу.

В результаті проходження педагогічної практики студенти повинні:

- уміти визначати сутність педагогічної діяльності, її компоненти, функції, професійні якості та вміння педагога, аналізувати роль учителя, організувати взаємодію суб'єктів навчального процесу з використанням професійних умінь (дидактичних, комунікативних, сугестивних та ін.);

- знати сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання хімії у закладах загальної середньої освіти їх переваги, недоліки, галузі застосування;

- уміти застосовувати сучасні форми, методи і технології навчання хімії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- вміти планувати та організовувати навчальний процес, використовуючи сучасні освітні та інформаційні технології, інтерактивні та технічні засоби навчання, визначати спосіб застосування носіїв інформації;
- знати та розуміти закономірності, принципи, вимоги та нормативні документи що визначають зміст хімічної освіти в закладах загальної середньої освіти;
- уміти розробляти й проводити різні за формою навчання заняття найбільш ефективні при вивченні відповідних тем і розділів програми, адаптуючи їх до різних рівнів підготовки учнів;
- знати сутність діагностування результатів навчання учнів, функцій і принципів контролю у навчальному процесі;
- уміти обирати та використовувати різні види, форми, методи і засоби реалізації педагогічного контролю, оцінювання якості знань учнів та моніторингових процедур у процесі визначення й оцінки якості освіти;
- знати та вміти застосовувати принципи, сучасні методи, прийоми, форми організації виховної роботи з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів в закладах загальної середньої освіти;
- володіти різними методами розв'язування розрахункових і експериментальних задач з хімії та методикою навчання їх школярів;
- уміти переносити систему наукових хімічних знань у площину навчального предмету хімії, чітко і логічно розкривати основні теорії та закони хімії;
- володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами;
- організовувати співпрацю учнів і вихованців, ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях);
- усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з

метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань в галузі хімії, у педагогічній та повсякденній діяльності;

- володіти державною та іноземною мовами та уміти коректно використовувати мовні засоби в професійній діяльності залежно від мети та засобів комунікації.

- узагальнювати наукову інформацію гуманітарного характеру, поважно ставитись до культурних, індивідуальних відмінностей при наданні освітніх послуг керуватися сучасними етичними нормами, принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

Зміст педагогічної практики за модулями

Змістовий модуль 1. Організаційна робота

1.1. Установча конференція на факультеті хімії та фармації. Ознайомлення з метою, змістом і завданнями педагогічної практики, розподілом за базами практики, з її керівниками, вимогами до оформлення звітної документації. Визначення правил поведінки у закладі загальної середньої освіти, прав і обов'язків студентів-практикантів, інструктаж з охорони праці та техніки безпеки.

1.2. Знайомство з базою педагогічної практики. Ознайомлення із Статутом закладу загальної середньої освіти, з матеріалами його сайту для з'ясування історії, традицій, основних завдань і напрямів роботи, режиму роботи та матеріальної бази, кадрового складу педагогічного колективу і контингенту учнів, особливостей організації освітнього процесу, напрямів і форм позаурочної роботи. Бесіда з адміністрацією, розподіл студентів-практикантів по класам для проведення навчально-методичної та виховної роботи.

1.3. Знайомство з учителем хімії та класним керівником класу, за яким закріплений студент, узгодження графіку роботи на період практики. Ознайомлення з навчальними програмами, календарно-тематичними планами, видами позакласної роботи з хімії, планом виховної роботи класного керівника з метою з'ясування особливостей класного колективу (контингент учнів, рівень

успішності, згуртованість колективу, традиції, коло інтересів), труднощів, проблем у виховній роботі з учнями, змісту та форм роботи з батьками. Ознайомлення зі шкільною документацією, планами навчально-виховної роботи школи, класними журналами, особовими справами учнів тощо. Складання індивідуального плану роботи на період практики.

1.4. Участь у всіх заходах, що проводяться за планом роботи закладу загальної середньої освіти (засідання педагогічної ради, робота предметних комісій, методичних об'єднань вчителів хімії, наради класних керівників, організація чергування у класі та у навчальному закладі тощо).

1.5. Підведення підсумків педагогічної практики. Оформлення звіту про результати педагогічної практики, щоденника практики, планів-конспектів залікових уроків, методичної розробки позаурочного заходу з хімії та залікового виховного заходу, психолого-педагогічної характеристики учня та класу, аналіз відвідуваного уроку та виховного заходу іншого студента-практиканта. Захист результатів педагогічної практики на засіданнях кафедр. Підсумкова конференція.

Змістовий модуль 2. Навчально-методична робота

2.1. Ознайомлення з особливостями викладання хімії у навчальному закладі. Вивчення методичної системи роботи вчителя хімії, відвідування різних типів уроків, аналіз форм перевірки знань учнів, методів і форм подачі матеріалу, застосування наочності та її ефективності.

2.2. Ознайомлення з розділами шкільної програми, які вивчаються під час проходження практики, із змістом учбового матеріалу у підручнику, розробка розгорнутих планів-конспектів уроків з хімії. Проведення студентами 2-3 пробних і 5 залікових уроків та їх науково-методичний аналіз. Відвідування та аналіз уроків інших студентів-практикантів.

2.3. Ознайомлення з обов'язками завідувача кабінетом хімії, матеріально-технічним та навчально-методичним забезпеченням кабінету хімії. Розробка та виготовлення різноманітних дидактичних та наочних засобів навчання з метою підвищення ефективності навчального процесу.

2.4. Ознайомлення з різними видами позакласної роботи з хімії. Планування та підготовка студентів разом з керівником-методистом кафедри та вчителем хімії до проведення позакласного навчально-виховного заходу з хімії. Розробка плану-конспекта позакласного навчально-виховного заходу з хімії та його проведення. Відвідування позакласних занять інших студентів-практикантів та участь в їх аналізі.

2.5. Проведення індивідуальної та групової роботи з учнями, які відстають у навчанні, відмінниками та зацікавленими хімією.

2.6. Відвідування та аналіз уроків вчителів-предметників у закріпленому класі з фіксуванням у щоденнику психолого-педагогічних спостережень. Ознайомлення з портфоліо вчителів, їхніми блогами, з досвідом роботи вчителів з обдарованими учнями, підготовкою до олімпіад, конкурсів МАН, зовнішнього незалежного оцінювання.

2.7. Ознайомлення з науково-методичною літературою з питань інноваційних технологій при викладанні хімії. Участь у засіданнях методичних об'єднань з питань удосконалення навчально-виховної роботи школи.

2.8. Збирання, узагальнення та систематизація практичного матеріалу для виконання міждисциплінарної курсової роботи.

2.9. Проведення профорієнтаційної роботи з учнями навчального закладу щодо подальшого навчання на факультеті хімії та фармації.

Змістовий модуль 3. Виховна робота

3.1. Виконання обов'язків помічника класного керівника. Допомога класному керівникові в організації роботи учнів, підготовці й проведенні класних виховних годин, позакласних виховних заходів, батьківських зборів тощо.

3.2. Вивчення плану виховної роботи класного керівника. Складання власного плану виховної роботи з класом на період практики. Проведення анкетування учнів з питань організації виховної роботи в класі та його аналіз.

3.3. Відвідування загальношкільного (за планом школи) або класного (за планом класного керівника) виховного заходу. Психолого-педагогічний аналіз

відвіданого виховного заходу.

3.4. Вибір учня для психолого-педагогічного обстеження. Збір інформації про учня (біографічні дані, стан фізичного розвитку і здоров'я, сімейні обставини, пізнавальна активність, ставлення до колективу учнів, потреби й інтереси, риси характеру тощо) на основі вивчення шкільної документації, психодіагностичних процедур, спостереження за проявами його активності на уроках і перервах, співбесід, а також опитування інших учасників освітнього процесу (однокласників, батьків, учителів, шкільного психолога). Складання психолого-педагогічної характеристики учня.

3.5. Індивідуальна і групова виховна робота з учнями, які проявляють недисциплінованість на уроках. Проведення зборів класу. Робота з класним активом.

3.6. Підготовка матеріалу для написання психолого-педагогічної характеристики класу. Спостереження, анкетування, вивчення класної документації, співбесіди з учнями та узагальнення накопиченого матеріалу. Вивчення міжособистісних взаємин у класі, ступеню згуртованості колективу, наявності угруповань, виявлення лідерів, аутсайдерів за відповідними методиками.

3.7. Підготовка й проведення залікового виховного заходу. Визначення теми, розробка плану та сценарію, організація підготовки до проведення виховного заходу. Консультування у методиста з педагогіки та класного керівника. Самостійне проведення залікового виховного заходу. Самоаналіз залікового виховного заходу та його обговорення за участі класного керівника, методиста з педагогіки, студентів-практикантів.

3.8. Підготовка наочного матеріалу до батьківських зборів (за планом роботи класного керівника). Збір наочного матеріалу за темою батьківських зборів та його оформлення (презентація, буклет, плакат, стіннівка, відеофільм тощо). Аналіз та обговорення проведених класних батьківських зборів.

Організація проведення практики

Специфікою педагогічної практики є те, що успіх її залежить від багатьох чинників: від організованої та злагодженої роботи деканату, факультетського керівника практики, групових керівників-методистів від кафедр факультету хімії та фармації, кафедр педагогіки та психології, адміністрації закладу загальної середньої освіти, відповідальних за роботу зі студентами-практикантами вчителів і від самих студентів-практикантів.

Педагогічна практика на факультеті хімії та фармації організовується деканатом і факультетським керівником практики. Проходження педагогічної практики студентів відбувається у групах з 5-7 студентів, які направляються в базові заклади загальної середньої освіти м. Одеси, що мають усі необхідні умови для здійснення професійної освіти. Деякі студенти відповідно до наданої документації (клопотання адміністрації закладу загальної середньої освіти щодо проходження педагогічної практики (*Додаток А*), медична довідка тощо) проходять практику в індивідуальному порядку у закладах освіти за місцем проживання або працевлаштування. Факультетський керівник завчасно здійснює розподіл студентів для проходження педагогічної практики, який затверджується наказом ректора ОНУ імені І. І. Мечникова.

У перший день практики деканат спільно з керівниками практики проводять установчу конференцію. У ній беруть участь, окрім студентів, декан, факультетський та групові керівники-методисти від кафедр факультету, керівники-методисти від кафедри педагогіки та психології. Студентів ознайомлюють із наказом ректора, повідомляють мету, зміст і завдання практики, її тривалість, порядок проходження, види і форми педагогічної діяльності студентів, порядок обліку та оцінювання їхньої роботи, надають інструктаж з охорони праці та техніки безпеки, доводять до відома практикантів їх права й обов'язки. Також студенти отримують необхідні документи: програму практики, направлення, відомості-характеристики, індивідуальні завдання, психолого-педагогічне завдання, методичні рекомендації тощо. Студенти починають вести щоденник практики, в якому занотовують усі види своєї

діяльності під час практики.

Наступного дня груповий керівник ознайомлює студентів-практикантів з керівництвом закладу загальної середньої освіти та вчителями хімії. На цій зустрічі студентів передусім знайомлять з історією, здобутками, кращими традиціями, сучасним станом і завданням навчального закладу, станом викладання хімії і місцем цього предмета в навчальному плані, правилами внутрішнього розпорядку, вимогами до учнівського та педагогічного колективів, проводять інструктаж з охорони праці та техніки безпеки.

Директор закладу загальної середньої освіти своїм розпорядженням зараховує студентів на практику та призначає відповідальних осіб для роботи з ними: заступника директора з виховної роботи, вчителя хімії та класних керівників.

Педагогічна практика здійснюється протягом шести тижнів у три етапи. Під час першого етапу так званої “пасивної практики”, який триває один тиждень, студенти:

- вивчають режим роботи закладу освіти, приміщення, структурні підрозділи, програму розвитку, завдання, традиції, ознайомлюються з офіційною веб-сторінкою;
- знайомляться з кабінетом хімії та його обладнанням з метою ефективного використання в освітньому процесі;
- знайомляться з органами управління закладом освіти, їх структурою, вивчають зміст та організацію роботи педагогічної ради, методичних об'єднань вчителів, батьківського та учнівського комітетів;
- ознайомлюються з обов'язками і організацією роботи директора, заступника директора з навчально-виховної роботи, педагога-організатора, практичного психолога, соціального педагога, чергового вчителя, умовами їх роботи;
- ознайомлюються з системою виховної роботи, планами виховної роботи закладу освіти, класного керівника, методичних об'єднань, гуртків, секцій;

- вивчають документацію: класний журнал, журнали інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності, особові справи учнів; спостерігають за учнями під час уроків і позанавчальних заходів;

- знайомляться з активом класу, окремими учнями, проводять бесіди з учнями та їх батьками на предмет вивчення режиму та умов навчання дітей в сім'ї;

- вибирають учня для психолого-педагогічного обстеження, методики дослідження його особливостей;

- відвідують всі заходи, які проводяться в закладі загальної середньої освіти та в прикріпленому класі;

- складають і погоджують індивідуальний план роботи на період практики та затверджують його у групового керівника-методиста.

В період “пасивної” практики студент повинен відвідувати всі уроки в закріпленому за ним класі та виховні заходи, які проводять вчителі-предметники або класний керівник.

Під час другого етапу так званої “активної практики”, який триває чотири тижні, студенти виконують всі посадові обов’язки вчителя хімії основної школи та помічника класного керівника у закріпленому за ними класі у відповідності з робочою програмою та індивідуальним планом роботи на період практики:

- самостійно проводять уроки хімії з використанням різноманітних методів і засобів навчання;

- здійснюють позакласну роботу з хімії під керівництвом вчителя та керівника-методиста від кафедри факультету;

- допомагають вчителю хімії у проведенні гурткової роботи і факультативних занять;

- проводять за планом класного керівника виховні заходи;

- збирають інформацію про досліджуваного учня;

- приймають участь у підготовці і проведенні батьківських зборів;

- відвідують уроки і позакласні заходи, які проводяться іншими практикантами та вчителями, приймають участь в їх обговоренні;

- аналізують власну педагогічну діяльність, роботу вчителів й інших практикантів;
- приймають участь у роботі шкільних методичних об'єднань вчителів хімії, в нарадах класних керівників, засіданнях педагогічної ради закладу освіти;
- проводять роботу з професійної орієнтації серед учнів закладу загальної середньої освіти;
- збирають практичний матеріал для виконання міждисциплінарної курсової роботи.

На третьому, заключному етапі, який триває шостий тиждень, студенти продовжують здійснювати функціональні обов'язки вчителя хімії та помічника класного керівника, оформлюють звітну документацію для оцінювання результатів виробничої педагогічної практики. Підсумки практики підводяться на нараді в закладі загальної середньої освіти, яка проводиться директором або завучем за участю вчителів хімії, класних керівників, групового керівника-методиста.

По завершенні практики студенти у перший тиждень навчальних занять в університеті подають груповому керівнику-методисту звітну документацію. Результати практики обговорюються на засіданнях кафедр факультету, де заслуховуються звіти студентів і їх характеристики груповим керівником-методистом, студенти діляться своїми враженнями від практики, відбувається обмін досвідом між студентами та керівниками практики, висловлюються побажання і рекомендації, студентам виставляють диференційований залік. Усі матеріали педпрактики залишаються на кафедрах факультету, які відповідають за її проведення, і зберігаються протягом року після завершення терміну навчання. Облік та оцінка результатів роботи завершується на підсумковій конференції з педагогічної практики. Вчена рада факультету хімії та фармації обговорює підсумки проведення практики та приймає відповідні рішення.

Загальне керівництво організацією і проведенням практики здійснює проректор з науково-педагогічної роботи, який відповідає за цей напрямок освітнього процесу. Загальний контроль за організацією і проведенням практики

здійснює навчальний відділ, зокрема, завідувач виробничими і навчальними практиками.

Разом з ними в організації й проведенні виробничої педагогічної практики студентів спеціальності 014 “Середня освіта (Хімія)” приймають участь: декан факультету хімії та фармації, факультетський керівник виробничої педагогічної практики, групові керівники-методисти від кафедр факультету, кафедр педагогіки та психології, адміністрації закладів загальної середньої освіти, вчителі хімії, класні керівники.

Загальне керівництво педагогічною практикою на факультеті виконує факультетський керівник, якого рекомендує кафедра факультету, що веде відповідний курс і затверджує своїм наказом ректор університету.

Факультетський керівник:

- встановлює зв'язки з закладами загальної середньої освіти, які є базами практики, від імені навчальної частини університету укладає договори на проведення практики, організовує адміністрації навчальних закладів до прийому студентів, забезпечує їх необхідними рекомендаціями, консультаціями;
- разом із деканатом складає проект наказу про розподіл студентів за базами практики та про призначення групових керівників-методистів і керівників від кафедр педагогіки та психології;
- організовує й проводить разом з груповими керівниками установчу і підсумкову конференції на факультеті;
- узгоджує роботу кафедр факультету та кафедр педагогіки та психології, контролює проходження практики;
- спільно з груповими керівниками оцінює загальну роботу студентів на практиці, звітує про результати практики на Вченій раді факультету хімії та фармації, після закінчення практики подає у навчальний відділ університету фінансову та звітну документацію.

Безпосереднє керівництво групою студентів-практикантів покладається на групового керівника та керівника від бази практики. Досвідчених викладачів, які володіють методикою навчання хімії у закладах загальної середньої освіти,

кафедри факультету призначають груповими керівниками-методистами.

Груповий керівник:

- приймає участь в установчій і підсумковій конференціях з практики;
- встановлює зв'язок з навчальним закладом, проводить інструктивно-методичну роботу з її педагогами, підготовлює адміністрацію, класних керівників і вчителів до прийому студентів, забезпечує їх необхідними пам'ятками, інструкціями тощо;
- організовує в перший день практики зустріч адміністрації навчального закладу зі студентами, разом з адміністрацією навчального закладу розподіляє студентів за класами;
- разом з викладачами школи організовує шестигодинний робочий день студентів-практикантів, контролює діяльність старости студентської групи;
- затверджує індивідуальні плани роботи студентів-практикантів і контролює їх виконання, затверджує плани-конспекти уроків з хімії студентів;
- спільно з вчителями хімії консультує практикантів під час їх підготовки до уроків і позакласних заходів;
- відвідує уроки, позакласні заходи з хімії, позакласні виховні заходи, які проводять студенти, керує їх обговоренням, підводить підсумки обговорення, виставляє оцінки за кожний урок або позакласний захід;
- наприкінці терміну практики разом з вчителями хімії, класними керівниками, а також із керівниками від кафедри педагогіки та психології підсумовує та оцінює роботу студентів;
- подає факультетському керівникові завірену печаткою копію наказу закладу загальної середньої освіти про зарахування студентів на практику та призначення відповідальних осіб для роботи з ними, договори підряду та акти прийому-передачі робіт для оплати вчителям хімії, класним керівникам та директору навчального закладу за керівництво практикою;
- перевіряє звітну документацію студента-практиканта, оцінює її, виставляє диференційований залік і подає звіт про практику факультетському керівникові.

Керівник практики з педагогіки та психології:

- розробляє і надає психолого-педагогічне завдання на період практики щодо аналізу суб'єктів освітнього процесу закладу загальної середньої освіти;
- консультує студентів щодо проведення залікового виховного заходу, психолого-педагогічної характеристики учня та класу;
- надає допомогу студентам у проведенні психолого-педагогічного самоаналізу залікового виховного заходу, обробки результатів психодіагностики досліджуваного учня та класу, їх аналізу та інтерпретації, формулюванню висновків;
- перевіряє виконання студентами психолого-педагогічного завдання та оцінює його.

Директор закладу загальної середньої освіти:

- при прийомі студентів на практику видає відповідний наказ по закладу про зарахування студентів на практику та призначення відповідальних осіб за роботу з ними від бази практики;
- забезпечує сприятливі умови для проходження педагогічної практики в навчальному закладі, проводить відповідну роботу з вчителями, обслуговуючим персоналом і учнями з питань педагогічної практики;
- знайомить студентів з історією, традиціями закладу, організацією навчально-виховного процесу на базі практики;
- вибірково відвідує залікові уроки студентів-практикантів та виховні заходи, приймає участь в їх обговоренні;
- спільно з керівниками практики від університету підводить підсумки педагогічної практики на педагогічній раді навчального закладу.

Вчитель хімії:

- ознайомлює студентів з планом навчально-виховної роботи з хімії, проводить відкриті уроки і позакласні заходи, організовує їх обговорення;
- здійснює методичну допомогу студентам у плануванні, підготовці і проведенні уроків і позакласних заходів з хімії, приділяє особливу увагу

застосуванню ними сучасних технологій і методів навчання;

- знайомить студентів з оформленням і обладнанням кабінету хімії, проводить інструктажі з правил охорони праці і протипожежної безпеки;
- не пізніше, ніж за день до проведення студентами уроку чи заходу аналізує і затверджує його план-конспект;
- характеризує педагогічну діяльність студента-практиканта та оцінює його навчально-методичну роботу з хімії.

Класний керівник:

- ознайомлює студента зі складом учнів класу, їх особовими справами, діагностичними картками, успішністю, поведінкою, з основними виховними завданнями і планом своєї роботи;
- допомагає студенту визначити виховні завдання, консультує його під час складання індивідуального плану виховної роботи, затверджує і контролює виконання цього плану;
- дає конкретні завдання студенту щодо проведення поточної виховної роботи з учнями;
- відвідує позакласні виховні заходи, що проводяться студентом, приймає участь в обговоренні;
- надає допомогу студенту у виконанні творчих самостійних робіт дослідницького характеру;
- дає характеристику діяльності студента-практиканта, оцінює його виховну роботу.

Студент-практикант:

- приймає участь в установчій та підсумковій конференціях з педагогічної практики на факультеті;
- приймає участь у роботі закладу освіти і в закріпленому за ним класі: конференціях, педагогічних нарадах, засіданнях методичного об'єднання вчителів хімії, урочистих зборах, класних зборах, суботниках, походах тощо.
- користується бібліотекою, кабінетом хімії, його оснащенням та навчально-методичними посібниками;

- виконує всі види навчально-виховної роботи у закладі загальної середньої освіти, передбачені програмою педпрактики, ґрунтовно готується до кожного уроку з хімії, а також до позакласних видів діяльності, проявляє ініціативу в роботі, високу активність в підвищенні якості освітнього процесу;
- організовує свою діяльність згідно з Статутом навчально-виховного закладу, дотримується правил охорони праці і виробничої санітарії, підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку навчального закладу, розпорядженням його адміністрації та керівників педпрактики;
- зобов'язаний кожного робочого дня перебувати не менше 6 годин у закладі освіти, приходити на роботу за 15-20 хвилин до початку занять, мати при собі документацію з педагогічної практики: індивідуальний план роботи, щоденник практики, плани-конспекти уроків і сценарії масових заходів;
- звертає увагу на свій зовнішній вигляд, доброзичливо відноситися до учнів, педагогічного і допоміжного персоналу закладу освіти, є для учнів зразком організованості, дисциплінованості, ввічливості, працелюбності;
- має право з усіх питань, що виникають у процесі практики, звертатись до керівників практики від університету, адміністрації і викладачів закладу загальної середньої освіти, вносити пропозиції щодо удосконалення організації практики і навчально-виховного процесу.

Якщо в один навчальний заклад скеровано декілька студентів, то на період практики один з них призначається старостою групи, в обов'язки якого входить виконання організаційних доручень керівників практики.

Староста групи студентів-практикантів:

- разом з груповим керівником і керівником від бази практики планує роботу студентської групи, підтримує постійний зв'язок з груповим керівником-методистом, керівником закладу загальної середньої освіти, деканатом і доводить до відома студентів розпорядження керівників педпрактики;
- здійснює щоденний облік роботи студентів-практикантів;
- протягом першого тижня практики подає груповому керівнику розклад дзвінків у закладі освіти та графік проведення уроків і позакласних

заходів студентами-практикантами;

- раз на тиждень звітує факультетському керівнику про хід практики.

Завдання для здобувачів та рекомендації щодо їх виконання

Зміст виробничої педагогічної практики охоплює широкий спектр питань, успішне вирішення яких багато в чому залежить від раціонального розподілу навчального і виховного матеріалу на весь її період. Після ознайомлення з закладом загальної середньої освіти, класом, планами роботи вчителя хімії і виховної роботи класного керівника кожний студент-практикант до кінця першого тижня складає індивідуальний план роботи на весь період практики (*Додаток Б*), який включає організаційну, навчально-методичну та виховну роботи. Індивідуальний план рекомендовано складати з:

- адміністрацією закладу освіти на підставі ознайомлення зі статутом закладу, режимом його роботи, правилами внутрішнього розпорядку, освітніми програмами, робочими навчальними планами закладу;
- вчителем хімії на основі розкладу уроків та позаурочної діяльності, календарно-тематичних та поурочних планів, вимог до ведення інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- класним керівником, на основі вивчення плану роботи закладу, плану виховної роботи класного керівника, документації класу (особових справ учнів та класного журналу), а також спостережень за учнями на уроках та в позакласній роботі.

Основні заходи (уроки, позакласні заходи, проведення класної години) вносяться до плану відразу, а потім студент включає в план доповнення і необхідні уточнення з тим, щоб на кожен день планувалося 6 годин роботи: розробка і підготовка уроків хімії, хімічного позакласного заходу, заходів виховної роботи, відвідування уроків вчителів-предметників, студентів-практикантів, обговорення з учителем хімії підготовки до уроків, відвідування уроків у закріпленому класі, опрацювання інформаційних джерел до уроку хімії та позакласних заходів; підготовка і виготовлення дидактичних матеріалів,

підготовка до проведення експериментів, бесіди з профорієнтаційної роботи, проведення екскурсій тощо. Рекомендується спочатку планувати позакласні заходи, а далі уроки хімії. Підготовка до заходів і їх проведення сприяють налагодженню міжособистісних контактів між практикантами та учнями, адаптації студентів до освітнього процесу закладу загальної середньої освіти. Неприпустимо, щоб студенти-практиканти в першій половині практики займалися тільки навчально-методичною роботою, а виховною – в другій. Підготовку і проведення уроків необхідно вести паралельно з виховною роботою.

Протягом практики студент веде щоденник педпрактики, в якому кожного дня робить записи всієї роботи, виконаної ним в учбовому закладі на протязі дня (в довільній формі). Педагогічний щоденник оформлюється в зошиті, або на стандартних аркушах паперу формату А4 за зразком (*Додаток В*). В ньому має бути відбита вся навчальна, виховна та методична робота студента, яка проводилася щоденно згідно індивідуального плану протягом педагогічної практики. В щоденник занотовуються: аналізи відвіданих уроків учителя хімії, інших учителів-предметників, студентів-практикантів, самоаналізи проведених уроків і позакласних заходів, характер висловлених зауважень, інформація про підготовку та обговорення планів-конспектів з учителем, участь у методичних нарадах, відомості про виховну роботу, психолого-педагогічні спостереження за окремими учнями і класом у цілому під час уроків і позакласної роботи. Крім того доцільно вносити особисті враження про заклад загальної середньої освіти, уроки, учнів, вчителів, виділяючи найбільш істотне. Особливу увагу слід звернути на зміст освітнього процесу, на методику проведення уроків хімії та виховних заходів. Записи в щоденнику повинні бути змістовними, небагатослівними, грамотними. У них повинні фігурувати прізвища учнів й учителів.

Самостійне проведення студентом-практикантом уроків відноситься до обов'язкових вимог програми педагогічної практики. Успішність проведених уроків насамперед визначається результативністю підготовки до них. Першим

етапом підготовки студента-практиканта до проведення уроків є ознайомлення з уже вивченим учнями навчальним матеріалом на основі календарно-тематичного плану вчителя та підручника, визначення місця, мети та завдань даного уроку у розрізі теми, яка вивчається. Підготовка до уроку вимагає його попереднього моделювання, прогнозування дій вчителя і учнів. Для побудови структури будь-якого типу сучасного компетентісно спрямованого уроку рекомендується користуватися таким алгоритмом дій:

- створення ядра (основи) уроку, яке включає ті елементи (етапи уроку), які вирішують основну освітню мету уроку;
- конкретизація загальної мети (цілі) уроку – визначення предметної та ключових компетентностей до конкретного уроку;
- поділ змісту теми уроку на навчальні ситуації в залежності від його структури – теоретичні знання, знання способів діяльності, знання в дії або вміння тощо;
- вибір методів, прийомів навчання відповідних цільовим завданням за їх дидактичними функціями (засвоєння, формування, узагальнення) та змісту навчального матеріалу (теоретичний, емпіричний чи практичний);
- вибір форм організації освітньої діяльності учнів (індивідуальна, самостійна, парна, групова, фронтальна чи їх оптимальне поєднання) відповідно змісту, методам, прийомам роботи;
- добудова ядра зверху (перевірка домашнього завдання, актуалізація опорних знань, мотивація освітньої діяльності, повідомлення теми, мети, завдань уроку) і знизу (підбиття підсумків уроку, рефлексія, повідомлення домашнього завдання) постійними компонентами, тобто такими, що переходять з уроку в урок.

План-конспект уроку необхідно оформити згідно з *Додатком Г*.

Після проведення уроків організовується їх обговорення, основним завданням якого є з'ясування результатів діяльності студента-практиканта та учнів. Важливо розкрити не лише недоліки уроку, а ще й позитивні здобутки роботи студента, визначити, що в нього можна перейняти для подальшої

освітнянської діяльності. Під час спостереження за уроком занотовуються його основні епізоди, витрачений на них час, пропозиції та зауваження до них. Це дасть можливість для більш глибокого аналізу уроку. Орієнтовна схема аналізу уроку наведена в *Додатку Д*.

Програма педагогічної практики передбачає проведення позакласного хімічного заходу для учнів класу, закріпленого за практикантом. Найпоширенішим видом позакласної роботи з хімії є проведення тематичних заходів, присвячених поглибленому вивченню відомих речовин, актуальним проблемам людства, розкриттю творчого шляху учених-хіміків тощо. Особливим успіхом у школі відрізняються “Вечори цікавої хімії” та різноманітні вікторини. Детальні розробки деяких позакласних хімічних заходів розміщені в періодичних і навчально-методичних виданнях, на освітянських сайтах мережі Інтернет. Від студента-практиканта не вимагається розроблення авторського сценарію позакласного заходу, він може використовувати розробки інших педагогів. Проте, позакласний захід потребує тривалої організаційної підготовки. Тому студенту-практиканту важливо під час складання індивідуального плану визначитися з часом його проведення і тематикою. А розпочати готуватися до нього потрібно вже з перших днів проходження педагогічної практики. План-конспект (сценарій) позакласного заходу з хімії (*Додаток Е*) надається на перевірку і затвердження вчителю хімії не пізніше, чим за день до його проведення.

Під час проходження педагогічної практики студент-практикант виконує обов'язки помічника класного керівника. Робота класного керівника складна і багатогранна. Проведення позакласних виховних заходів – один з її видів, метою яких є всебічний розвиток і виховання учнів. Тематика таких заходів визначається віковими особливостями класу, рівнем розвитку учнівського колективу, конкретним педагогічними ситуаціями, випадками девіантної поведінки серед учнів, загальними виховними завданнями закладу загальної середньої освіти тощо. Позакласний виховний захід може проводитися у формі бесіди із запрошеним фахівцем, класної години, спільних зборів учнів і батьків,

обговорення фільму або публікації, диспутів тощо. Студент складає план-конспект (сценарій) виховного заходу та надає його на перевірку і затвердження класному керівнику не пізніше, чим за день до його проведення. В плані виховного заходу обов'язково повинні бути відображені тема, мета, обладнання, методи і прийоми виховної роботи, а також конкретний план заняття і повністю розкритий його зміст. Також додається список використаної науково-популярної і методичної літератури. Зразки оформлення плану виховного заходу та його аналізу наведені в *Додатках Є та Ж*.

За результатами проходження виробничої педагогічної практики студенти готують наступну звітну документацію (*Додатки Б-М*):

1. Відомість-характеристика студента-практиканта з рекомендованою оцінкою за 100-бальною шкалою за проходження педагогічної практики (підписується директором ЗЗСО, вчителем хімії, класним керівником, завіряється гербовою печаткою ЗЗСО).

2. Звіт студента-практиканта про результати педагогічної практики, складений на основі індивідуального плану.

3. Індивідуальний план роботи студента-практиканта.

4. Щоденник педагогічної практики.

5. План-конспект одного уроку з хімії.

6. Аналіз відвіданого (самоаналіз проведеного) уроку з хімії.

7. План-конспект (сценарій) позакласного заходу з хімії.

8. План-конспект (сценарій) залікового виховного заходу.

9. Психолого-педагогічний аналіз відвіданого (самоаналіз проведеного) залікового виховного заходу.

10. Психолого-педагогічна характеристика учня.

11. Психолого-педагогічна характеристика класу.

Форми і методи контролю

За проходженням педагогічної практики студентів здійснюється поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюють групові керівники-

методисти, вчителі хімії, класні керівники та керівники від кафедри педагогіки шляхом перевірки та затвердження індивідуальних планів, планів-конспектів уроків та позакласних заходів, аналізу та оцінки залікових уроків, позакласних і виховних заходів та систематичної роботи студентів. Керівник практики від кафедри педагогіки зараховує та оцінює психолого-педагогічну характеристику учня та класу. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів. Підсумкова кількість балів, яку одержує студент-практикант з педагогічної практики за видами основної діяльності, має такі складові:

Види роботи	Кількість балів
Залікові уроки 5*(0-10)	0-50
Аналіз відвіданого (самоаналіз проведеного) уроку з хімії	0-5
Позакласний захід з хімії	0-10
Заліковий виховний захід	0-10
Психолого-педагогічний аналіз відвіданого (самоаналіз проведеного) залікового виховного заходу	0-5
Психолого-педагогічна характеристика учня	0-5
Психолого-педагогічна характеристика класу	0-5
Захист практики (індивідуальне завдання)	0-10
Підсумкова оцінка за педагогічну практику	0-100

Звіт з практики захищається студентом на засіданнях кафедр. При захисті враховуються вичерпність, правильність і переконливість відповідей студента, якість оформлення звіту. Залежно від кількості отриманих балів студентові виставляють диференційовану оцінку згідно наведеної нижче таблиці.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
70-74	D	задовільно
60-69	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Результати педагогічної практики груповий керівник-методист заносить до заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки студента. Студента, який не виконав програму практики та отримав незадовільну оцінку направляють на проходження практики повторно. Він здійснює перездачу практики за встановленою процедурою.

Рекомендовані джерела й інформаційні ресурси

1. Березан О. Збірник задач з хімії / О. Березан. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. – 320 с.
2. Блажко О. А. Загальна методика навчання хімії : навчальний посібник для студ. хімічних спец. вищих педагогічних навчальних закладів / О. А. Блажко. – Вінниця : Планер, 2012. – 240 с.
3. Грабовий А. К. Теоретико-методичні засади навчального хімічного експерименту в загальноосвітніх навчальних закладах / А. К. Грабовий. – Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. – 376 с.
4. Грабовий А. К. Шкільний курс хімії та методика його викладання: Навч. посіб. / А. К. Грабовий. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2005. – 474 с.
5. Держаний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1392-2011-%D0%BF#n9>
6. Ерыгин Д. П. Методика решения задач по химии / Д. П. Ерыгин, Е. А. Шишкин. – Москва : Просвещение, 1989. – 176 с.
7. Закон України “Про освіту”
8. Закон України про повну загальну середню освіту. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/463-20>
9. Застосування інтерактивних технологій у викладанні хімії / Уклад. К. М. Задорожний. – Х. : Вид. група “Основа”, 2009. – 140 с.
10. Кондрашова Л. В. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. О. Лаврентьєва, Н. І. Зеленкова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2008 – 187 с. https://nova-bdt.at.ua/ld/0/3_met_vix_rob.pdf
11. Конспекти уроків. [Електр. ресурс]. – режим доступу: https://naurok.in.ua/conspect.html?cid=32&gclid=EAIaIQobChMIvr_dtpLA6AIViw8YC h1EdAEjEAMYASAAEgIARPD_BwE
12. Методика розв’язування розрахункових задач з хімії. Навчальний посібник

- / І. М. Курмакова, П. В. Самойленко, О. С. Бондар, С. В. Грузнова Чернігів : НУЧК, 2018. – 165 с.
13. Методика розв'язування та практика використання хімічних задач під час викладання хімії / Уклад. К. М. Задорожний. – Харків : Вид. група “Основа”, 2010. – 126 с.
  14. Навчальні програми 10-11 класів. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
  15. Навчальні програми 5-9 класів, 2017 рік. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
  16. Наказ МОН № 1222 від 21.08.2013 р. “Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти”. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13/stru>
  17. Наказ МОН № 601 від 20.07.2004 р. “Про затвердження Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів”. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1121-04>
  18. Наказ МОН № 93 від 08.04.1993 р. “Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України”. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
  19. Настільна книга педагога. Посібник для тих, хто хоче бути вчителем-майстром Упорядники: Андрєєва В. М., Григора В. В. – Х. : Вид. група „Основа”: „Тріада +”, 2007. – 352 с.
  20. Освітній проект “На урок”
  21. Пак М. С. Теория и методика обучения химии: учебник для вузов / М. С. Пак; Рос. гос. пед. ун-т им. А. И. Герцена. – Санкт-Петербург : Издательство РГПУ, 2015. – 305 с.
  22. Педагогічна майстерність учителя: Навчальний посібник / За ред. проф.

- В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. – Вид. 2-е, випр. і доп. – Харків : “ОВС”, 2006. – 224 с.
23. Перетятко В. В. Методичні рекомендації до проходження виробничої педагогічної практики для здобувачів ступенів вищої освіти бакалавра і магістра спеціальності “Хімія” освітньо-професійної програми “Хімія”. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. – 85 с.
24. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00>
25. Розробки з хімії. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://naurok.com.ua/biblioteka/himiya>
26. Сайт Всеосвіта. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://vseosvita.ua/>
27. Сайт Освіта. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://ru.osvita.ua/>
28. Староста В. І. Навчання школярів складати й розв’язувати завдання з хімії: теорія і практика : монографія / В. І. Староста. – Ужгород: Гражда, 2006. – 327 с.
29. Староста В. І. Педагогічна практика з хімії у середніх та вищих навчальних закладах: навч.-метод. посіб. / В. І. Староста, В. М. Сомов, Ж. О. Кормош, О. В. Химинець / Волинський національний ун-т ім. Лесі Українки. – Вид. 2-ге, доп. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волинського національного ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – 196 с.
30. Староста В. І. Проведення занять з хімії в середніх та вищих навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. І. Староста, В. М. Сомов, Ж. О. Кормош. – Луцьк: Волин. Нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 232 с.
31. Твердохліб Т. С. Педагогічна майстерність класного керівника в організації виховної роботи: навч.-метод. посіб. / Т. С. Твердохліб; за заг. ред. В. І. Лозової. – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2017. – 156 с. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_zag_pedagog/OPM_nav_metod_posib_nik_20_03_20.pdf

32. Толмачова В. С. Сучасна термінологія та номенклатура органічних сполук : Навчально-методичний посібник для вчителів та учнів загальноосвітніх навчальних закладів/ В. С. Толмачова, О. М. Ковтун, М. Ю. Корнілов [та інш.]. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. – 176 с.
33. Хімія електронний підручник. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://sites.google.com/view/allhemi/>
34. Хімія ЗНО. Завдання і пояснення відповідей. [Електр. ресурс]. – режим доступу: https://www.youtube.com/channel/UCFVUa_VHmX0PeKyQ6yVcuA
35. Хімія. Електронні версії підручників для учнів 7-х класів. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/elektronni-versiyi-pidruchnikiv-dlya-uchniv-7-h-klasiv-2/himiya-7-klas/>
36. Хімія. Електронні версії підручників для учнів 8-х класів. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://imzo.gov.ua/elektronni-versiyi-pidruchnikiv-dlya-uchniv-8-h-klasiv/himiya-8-klas/>
37. Хімія. Електронні версії підручників для учнів 9-х класів. [Електр. ресурс]. – режим доступу: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/elektronni-versiji-pidruchnyiv-dlya-uchniv-9-h-klasiv/himiya-9-klas/>
38. Хомченко І. Г. Збірник задач і вправ з хімії для середньої школи / Пер. з рос. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
39. Чернобильская Г. М. Методика обучения химии в средней школе: учеб. пособие / Г. М. Чернобильская. – М.: ВЛАДОС, 2000. – 336 с.
40. Шиян Н. І. Методика розв’язування задач з хімії: навчальний посібник / Н. І. Шиян. – Полтава: ІОЦ ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2010. – 104 с.
41. Ярошенко О. Г. Збірник задач і вправ з хімії: навчальний посібник / О. Г. Ярошенко. – Вид. 2-ге, зі змінами. – К.: Видавничий дім “Освіта”, 2017. – 272 с.

Додатки

Додаток А

Зразок оформлення клопотання адміністрації закладу загальної середньої освіти щодо проходження педагогічної практики студентом

Ректору Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова

(прізвище та ініціали)

Клопотання

В зв'язку з виробничою необхідністю адміністрація
_____ просить направити на робоче місце вчителя

(назва навчального закладу, місто (село), район, область)

хімії студента ІV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації за
спеціальністю 014 “Середня освіта (Хімія)”

(прізвище, ім'я та по батькові)

для проходження педагогічної практики з “_” _____ по “_” _____ 20__ року.

Адміністрація школи зобов'язується надати всі необхідні умови для
проходження педагогічної практики та бере на себе відповідальність за безпеку
проходження педагогічної практики студентом.

Директор навчального

закладу

(підпис)

(прізвище, ініціали)

М. П.

Додаток Б

**Зразок оформлення індивідуального плану
проходження педагогічної практики**

“Затверджую”

_____
(Груповий керівник практики)

Індивідуальний план
проходження педагогічної практики
студентом IV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації за
спеціальністю 014 “Середня освіта (Хімія)”

_____
(прізвище, ім'я та по батькові)

№ з/п	Зміст роботи	Дата проведення	Відмітка про виконання
1.	Організаційна робота		
1.1			
...			
2.	Навчально-методична робота		
2.1			
...			
3.	Виховна робота		
3.1			
...			

Студент

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

Додаток В

Зразок оформлення щоденника педагогічної практики

1. *Титульний аркуш:*

Щоденник педагогічної практики

студента IV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова за спеціальністю
014 “Середня освіта (Хімія)” _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

Місце проведення практики: _____

(назва навчального закладу, місто (село), район, область)

Термін практики: з “__” _____ по “__” _____ 20__ року

2. *Перша сторінка:*

назва закладу загальної середньої освіти, його адреса; прізвища, ім'я, по-батькові
директора, його заступників, учителя хімії, класного керівника класу, за яким
закріплений студент, групового керівника від кафедри факультету хімії та
фармації, керівника від кафедри педагогіки (психології).

3. *Друга сторінка:*

розклад дзвінків і розклад уроків класу, за яким закріплений студент.

4. *Третя сторінка:*

список учнів за формою останньої сторінки класного журналу за яким
закріплений студент як класний керівник.

5. *Четверта та наступні сторінки:*

Дата	Види діяльності, її аналіз	Примітки

Студент

_____

(підпис)

_____

(прізвище, ініціали)

Зразок оформлення плану-конспекту уроку з хімії

“Затверджую”

_____
(Груповий керівник практики)

План-конспект уроку з хімії,
проведеного “__” _____ 20__ року в __ класі _____
(назва навчального закладу)

студентом IV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармацевції
ОНУ імені І. І. Мечникова за спеціальністю 014 “Середня освіта (Хімія)”

_____
(прізвище, ім'я та по батькові)

Тема уроку.

Навчальна мета.

Виховна мета.

Розвивальна мета.

Тип уроку (в залежності від типу уроку обирають етапи ходу уроку).

Методи навчання.

Обладнання (наочні посібники і ТЗН, обчислювальна техніка).

Література.

Хід уроку (докладний конспект залежно від обраного типу уроку):

1. Організація класу. Привітання. (1 хвилини)
2. Актуалізація опорних знань учнів. (5 хвилин)
3. Мотивація навчальної діяльності учнів. (1-2 хвилини)
4. Оголошення теми, мети і завдань уроку. (2 хвилини)
5. Вивчення нового матеріалу (первинне засвоєння). (20-25 хвилин)
6. Осмислення нових знань і умінь. (5 хвилин)
7. Узагальнення і систематизація знань. (2-3 хвилини)
8. Підбиття підсумків уроку, оцінювання знань. (2-3 хвилини)
9. Домашнє завдання та інструкції до нього. (2-3 хвилини)
10. Організація класу. Прощання. (1 хвилини)

Студент

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

Вчитель хімії

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

Додаток Д

**Орієнтовна схема аналізу відвіданого (самоаналізу проведеного)
навчального заняття з хімії**

Аналіз (самоаналіз) навчального заняття з хімії,
проведеного “__” _____ 20__ року в __ класі _____
(назва навчального закладу)

студентом IV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації
ОНУ імені І. І. Мечникова за спеціальністю 014 “Середня освіта (Хімія)”

(прізвище, ім'я та по батькові)

Виконано (для самоаналізу цього запису непотрібно):

студентом IV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації
ОНУ імені І. І. Мечникова за спеціальністю 014 “Середня освіта (Хімія)”

(прізвище, ім'я та по батькові)

1. *Мета і завдання уроку.* Чіткість визначення триєдиної (навчально-освітньої, розвивальної, виховної) мети уроку. Конкретні завдання уроку стосовно його етапів, змісту навчального матеріалу та рівня підготовленості учнів даного класу.

2. *Організаційна сторона уроку.* Доцільність вибору типу уроку відповідно до його мети і змісту навчального матеріалу. Відповідність структурних компонентів типові уроку. Наявність всіх етапів уроку залежно від його типу: постановка мети і завдань, мотивація, актуалізація, повідомлення й сприймання навчальної інформації, осмислення її, закріплення, застосування, домашнє завдання тощо. Розподіл часу на кожний структурний елемент, раціональне використання часу на уроці. Логічна та діалектична єдність уроку (чи не було зайвих елементів уроку або ж яких не вистачало). Чіткість побудови та ведення уроку, завершеність кожного етапу. Дисципліна і порядок на уроці, культура розумової праці учнів, залучення їх до активної роботи на уроці.

3. *Дидактична характеристика уроку.* Відповідність мети і завдань уроку його типу, змісту і структурі. Реалізація на уроці дидактичних принципів (науковість, доступність, систематичність і послідовність, індивідуальний та

диференційований підхід до учнів, розвивальний та виховний характер уроку тощо). Відбір і викладання змісту навчального матеріалу: виділення головного, підбір фактичного та ілюстративного матеріалу, зв'язок даного матеріалу з попередньо вивченим та роль його для наступного навчання, здійснення міжпредметних зв'язків тощо. Раціональність обраних методів та прийомів навчання (які методи та прийоми використовувались, їх доцільність і відповідність змісту матеріалу, специфіці предмету, етапам уроку і т. п.).

4. *Наочно-технічне обладнання уроку.* Які види засобів навчання використовувались на уроці, обґрунтування їх доцільності. Достатність і ефективність засобів навчання (в тому числі й ТЗН) на даному уроці. Реалізація технічних і методичних вимог до наочно-ілюстративних засобів навчання.

5. *Етико-емоційна сторона уроку.* Організація уваги учнів, врахування їх вікових особливостей та індивідуальних відмінностей, створення на уроці позитивної психолого-емоційної атмосфери. Вимогливість, доброзичливість, справедливість, повага вчителя до учнів, дотримання педагогічної етики й такту. Культура навчального спілкування, характер відносин між вчителем та учнями. Культура записів на дошці, в зошитах, їх естетика і грамотність.

6. *Гігієнічні вимоги до уроку.* Забезпечення належних норм освітлення, температурного та повітряного режиму, правильності посадки учнів. Попередження розумового і фізичного перевтомлення (фізкультхвилинка, чергування різних видів діяльності, ігрові моменти тощо).

7. *Поведінка студента-практиканта.* Дисциплінованість, зібраність і уважність, вимогливість до себе, уміння управляти собою. Культура мовлення, дикція, жести, міміка, рухи тощо. Зовнішній вигляд.

8. *Висновки.* Володіння методикою проведення уроку, використання знань психології, педагогіки, методики. Оцінка уроку. Основні недоліки та пропозиції на майбутнє.

Оцінка (0-5 балів): _____

Вчитель хімії (груповий керівник практики) _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Додаток Е

Зразок оформлення плану-конспекту позакласного заходу з хімії

План-конспект (сценарій) позакласного заходу з хімії,
проведеного “__” _____ 20__ року в __ класі _____

(назва навчального закладу)

студентом ІV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації
ОНУ імені І. І. Мечникова за спеціальністю 014 “Середня освіта (Хімія)”

(прізвище, ім'я та по батькові)

1. Тема.
2. Мета.
3. Унаочнення.
4. Методи і прийоми роботи.
5. Етапи проведення.
6. Педагогічні висновки.
7. Використана література.

Оцінка (0-10 балів): _____

Вчитель хімії (груповий керівник практики) _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Додаток Є

Зразок оформлення плану-конспекту залікового виховного заходу

План-конспект (сценарій) залікового виховного заходу,
проведеного “__” _____ 20__ року в __ класі _____

(назва навчального закладу)

студентом IV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації
ОНУ імені І. І. Мечникова за спеціальністю 014 “Середня освіта (Хімія)”

(прізвище, ім'я та по батькові)

1. Тема виховного заходу.
2. Форма проведення (класна година, бесіда, диспут, екскурсія тощо).
3. Мета.
4. Завдання.
5. Обладнання та оформлення (ТЗН, наочні та аудіо засоби, матеріали та устаткування).
6. Використана література.
7. Запрошені.
8. Текст:

Розділ I. Методика підготовки виховного заходу. Надається опис роботи студента-практиканта з підготовки заходу: вибір теми, залучення учнів до участі в ньому, розподіл завдань тощо. Вказуються конкретні завдання та прізвища їх виконавців.

Розділ II. Методика проведення виховного заходу:

1. План виховного заходу.
2. Сценарій проведення заходу.

Вступна частина – визначення мети і актуальності обраної теми, мотивація виховного заходу.

Основна частина – викладання основного матеріалу. Матеріал викладається у хронологічній послідовності, у повному обсязі, докладно, детально, з переліченням усіх етапів і заходів.

Заключна частина – підведення підсумків виховного заходу.

Оцінка (0-10 балів): _____

Класний керівник (керівник практики з педагогіки та психології)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Додаток Ж

**Орієнтовна схема психолого-педагогічного аналізу відвіданого
(самоаналізу проведеного) залікового виховного заходу**

Психолого-педагогічний аналіз (самоаналіз) залікового виховного заходу,
проведеного “__” _____ 20__ року в __ класі _____

(назва навчального закладу)

студентом IV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації
ОНУ імені І. І. Мечникова за спеціальністю 014 “Середня освіта (Хімія)”

(прізвище, ім'я та по батькові)

Виконано (для самоаналізу цього запису непотрібно):

студентом IV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації
ОНУ імені І. І. Мечникова за спеціальністю 014 “Середня освіта (Хімія)”

(прізвище, ім'я та по батькові)

1. Тема, мета та завдання виховного заходу.
2. Педагогічна обумовленість теми (чому цей виховний захід проводиться в цьому класі, його відповідність інтересам і віковим особливостям класу).
3. Організація підготовки учнів до даного заходу (ступінь участі дітей, оформлення заходу та приміщення, використання наочних і технічних засобів). Вплив підготовки до справи на згуртованість учнів.
4. Зміст та методика проведення виховного заходу (відповідність змісту заходу поставленій меті; пізнавальна та виховна доцільність підбраного матеріалу; емоційна насиченість, зацікавленість дітей темою та участю у виховному заході, їх активність; прийоми та методи, використані впродовж виховного заходу, їх відповідність віковим особливостям учнів, рівню їхнього розвитку; зв'язок питань, які обговорюються, з проблеми класу, школи, суспільства).
5. Індивідуальні особливості студента-практиканта, який проводить виховний захід (емоційність, уміння володіти голосом, мімікою, жестами, контакт з учнями, комунікативність, упевненість в собі, уміння приймати

правильні рішення в нестандартних ситуаціях).

6. Специфіка професійної самопрезентації студента-практиканта (вміння викликати симпатію, довіру, соціально-психологічні очікування учнів і т. ін.)

7. Педагогічна доцільність виховного заходу, його значення для подальшого розвитку колективу та окремих учнів, для вдосконалення міжособистісних стосунків у колективі.

8. Висновки, зауваження, пропозиції.

9. Загальна оцінка виховного заходу та рекомендації щодо вдосконалення виховного процесу в класі і закладі освіти.

Оцінка (0-5 балів): _____

Класний керівник (керівник практики з педагогіки та психології)

_____

(підпис)

_____

(прізвище, ініціали)

Додаток 3

Орієнтовна схема психолого-педагогічної характеристики учня

1. *Демографічні відомості*: прізвище, ім'я та по-батькові; день, місяць, рік народження; прізвище, ім'я та по-батькові матері і батька, їх професія, місце роботи, займана посада, домашня адреса, телефон.

2. *Умови розвитку і виховання в сім'ї*: склад сім'ї, матеріально-побутові умови, вплив батьків на виховання дитини, їх психолого-педагогічна культура, ставлення до школи.

3. *Рівень фізичного розвитку*: стан здоров'я, володіння санітарно-гігієнічними навичками, спортивні інтереси, потреби.

4. *Моральні якості*: загальний рівень морального розвитку; знання морально-етичних норм і правил; рівень сформованості вмінь і навичок моральної поведінки, співвідношення її з загальнолюдськими і національними морально-духовними цінностями; соціально-моральний статус в колективі; рівень і особливості спілкування з молодшими, ровесниками і старшими; рівень сформованості почуттів патріотизму та інтернаціоналізму, національної гідності; рівень правової і екологічної культури, здатності до самооцінки; особливості прояву дисциплінованості, відповідальності, совісті, соціальної зрілості і активності, милосердя, гуманізму.

5. *Розумовий розвиток*: загальний розумовий розвиток, рівень інтелекту, потенціальні розумові можливості, інтереси, схильності; ставлення до навчальної діяльності; сформованість мотивів навчання; рівень володіння методами і прийомами самостійної пізнавальної діяльності; успішність, її адекватність розумовим можливостям.

6. *Трудове виховання*: сформованість ставлення до праці, її різних видів, мотивів трудової діяльності; рівень володіння уміннями і навичками в різних видах праці; соціальні мотиви до праці; загальна культура різних видів праці (фізичної, обслуговуючої, розумової); інтереси і схильності до певних видів професійної діяльності, рівень і стійкість професійної орієнтації.

7. *Естетична вихованість*: сформованість естетичних почуттів та вмінь, інтереси і схильності в різних видах мистецтва; здатність творити прекрасне в повсякденній діяльності.

8. *Психічний розвиток*: потреби і рівень сформованості уваги, культури мовлення, відчуттів, сприймання, пам'яті, мислення, уваги, почуттів, волі; особливості прояву характеру; здібності; темперамент.

9. *Особливості впливу біологічного і соціального факторів на розвиток особистості учня. Особливі випадки впливу на вихованця, його наслідки.*

10. *Загальні психолого-педагогічні висновки*: позитивні якості сформованості особистості з погляду всебічного гармонійного розвитку особистості: недоліки і складності у соціально-психологічному становленні вихованця, їх причини, шляхи і засоби подолання; рекомендації до індивідуального підходу і виховних впливів.

Оцінка (0-5 балів): _____

Класний керівник (керівник практики з педагогіки та психології)

_____

(підпис)

_____

(прізвище, ініціали)

Додаток К

Орієнтовна схема психолого-педагогічної характеристики класу

1. *Загальні відомості про клас.* Кількість учнів (хлопців, дівчат), їх характеристика за віком і місцем проживання, соціальний склад сімей, наявність дітей-сиріт і напівсиріт, їх опікунів.

2. *Згуртованість класу.* Дисциплінованість і культура поведінки учнів. Взаємини між ними, наявність груп у класі. Чи люблять учні разом проводити час, працювати або розважатись у школі чи поза нею? Прояви дружби між хлопцями та дівчатами. Наявність у класі кругової поруки, її виявів. Чи відчують учні потребу в зустрічах з однокласниками поза уроками?

3. *Організованість класу.* Здатність учнів самостійно організовуватися під час проведення колективних заходів, уміння розподіляти між собою обов'язки, уважно вислуховувати один одного (на зборах, перерві, під час виконання доручень). Уміння прислухатися до рішень органів учнівського самоврядування і розпоряджень його уповноважених.

4. *Громадська думка в класі.* Національна та громадянська свідомість учнів, їхній інтерес до громадського життя і участь у ньому. Які вчинки своїх товаришів учні схвалюють, а які засуджують? Наявність чи відсутність розбіжностей між словами та вчинками учнів.

5. *Характеристика взаємин у класі.* Що лежить в основі взаємин між однокласниками: місце проживання, спільне навчання, інтереси, місце за партою, увага один до одного, взаємодопомога, інше? Вимогливість до себе й своїх товаришів, уміння пробачати друзям недоліки, толерантність у взаєминах. Ставлення класу до активу, відмінників, лідерів, слабких учнів, дезорганізаторів, учнів із особливими освітніми потребами. Типові випадки порушення дисципліни, причини та заходи впливу на порушників із боку класу.

6. *Актив класу.* Склад активу, його авторитет. Ставлення активістів до учнів. Виконання розпоряджень активу однокласників. Чи є в класі неформальні лідери? Їх характеристика.

7. *Зв'язок класу з іншими класами.* Зацікавленість учнів класу життям

школи й інших класів. Виконання класом загальношкільних доручень (постійно, епізодично). Зв'язок класу з іншими класами (шефство, спільні заходи). Участь класу в загальношкільних заходах.

8. *Висновки і пропозиції.* Загальна оцінка класу, найбільш позитивні та негативні складники його життя. Пропозиції щодо спрямованості розвитку на майбутнє.

Оцінка (0-5 балів): _____

Класний керівник (керівник практики з педагогіки та психології)

_____

(підпис)

_____

(прізвище, ініціали)

Додаток Л

Зразок оформлення звіту про педагогічну практику

Звіт про педагогічну практику

студента IV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова за спеціальністю 014
“Середня освіта (Хімія)” _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

Місце проведення практики: _____

(назва навчального закладу, місто (село), район, область)

Термін практики: з “__” _____ по “__” _____ 20__ року

I. Навчальна робота

1. Відвідав __ уроків, проведених вчителями, в т. ч. з таких предметів:

2. Спостерігав за проведенням ___ уроків практикантів.

3. Провів __ пробних та __ залікових уроків з хімії.

4. Провів інші види занять: практичні заняття __, екскурсії __,
факультативні заняття __, консультації __, інші види позаурочної роботи _____

5. Брав участь в обговоренні __ уроків студентів-практикантів.

6. Перевірив __ контрольних, __ самостійних, __ практичних робіт, __
зошитів.

II. Методична робота

1. Ознайомився з організаційною документацією навчального закладу
(якою) _____

2. Працював з такою навчально-методичною літературою:

3. Виготовив наочних посібників __, в т. ч. _____

4. Підготував роздатковий матеріал з _____, зокрема _____

III. Виховна робота

1. Провів позакласні заходи, зокрема (відзначити який заліковий) _____

2. Працював помічником класного керівника __ класу _____

(прізвище, ініціали)

3. Виконував таку роботу як класний керівник _____

4. Відвідав виховні заходи, проведені вчителями __, зокрема _____

проведені студентами-практикантами __, зокрема _____

5. Склав психолого-педагогічну характеристику учня __ класу

_____ та __ класу.

(прізвище, ініціали)

IV. Результати практики

Залікові уроки

№ з/п	Дата проведення	Клас	Тема уроку	Оцінка 0-10 балів за кожний урок	Хто оцінював (прізвище, ініціали)
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Аналіз відвіданого (самоаналіз проведеного) уроку з хімії

Дата проведення	Клас	Тема уроку	Оцінка 0-5 балів	Хто оцінював (прізвище, ініціали)

Позакласний захід з хімії

Дата проведення	Клас	Тема заходу	Оцінка 0-10 балів	Хто оцінював (прізвище, ініціали)

Заліковий виховний захід

Дата проведення	Клас	Тема виховного заходу	Оцінка 0-10 балів	Хто оцінював (прізвище, ініціали)

Психолого-педагогічний аналіз відвіданого (самоаналіз проведеного)
залікового виховного заходу

Дата проведення	Клас	Тема виховного заходу	Оцінка 0-5 балів	Хто оцінював (прізвище, ініціали)

Психолого-педагогічне вивчення учня

Психолого-педагогічна характеристики учня	Оцінка 0-5 балів	Хто оцінював (прізвище, ініціали)

Психолого-педагогічне вивчення класу

Психолого-педагогічна характеристики класу	Оцінка 0-5 балів	Хто оцінював (прізвище, ініціали)

V. Висновки про практику

(В довільній розповідній формі подати інформацію про свою роботу під час педагогічної практики, вказавши позитивні та негативні моменти практики, пропозиції по її вдосконаленню) _____

Студент

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Додаток М

Зразок оформлення відомості-характеристики студента-практиканта

Відомість-характеристика

студента IV курсу денної форми навчання факультету хімії та фармації
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова за спеціальністю 014
“Середня освіта (Хімія)” _____,

(прізвище, ім'я та по батькові)

який проходив педагогічну практику в _____

(назва навчального закладу, місто (село), район, область)

з “__” _____ по “__” _____ 20__ року

Протягом педагогічної практики студент проявив себе як _____

_____ (стисла характеристика педагогічної діяльності студента-практиканта)

Практикант відвідав __ уроків з хімії.

Провів __ пробних та __ залікових уроків з хімії.

Перевірив __ зошитів.

Провів додаткових занять, консультацій _____

Провів позакласний хімічний захід на тему: _____

Виготовив: наочні приладдя, роздатковий матеріал _____

(кількість, назва)

Студент _____ був закріплений за _____ класом

Перевірив __ щоденників.

Чергував __ днів.

Провів позакласні виховні заняття за темами: _____

Склав психолого-педагогічну характеристику учня __ класу

_____ та __ класу.

(прізвище, ініціали)

Оцінка за навчально-методичну роботу студента _____

Вчитель хімії

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Оцінка за виховну роботу

Класний керівник

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Рекомендована загальна оцінка за педагогічну практику _____

Директор закладу загальної середньої освіти _____

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Підписано до друку 16.08.2020 року	Формат 60x84/8	Друк офсетний
Папір офсетний	Тираж 50 екз.	Замовлення №140

Видавництво ТОВ «Удача», Свідоцтво ДК № 4241 від 23.12.2011р.
м. Одеса, вул. Гаванна, 3 тел. (048) 726-54-37, e-mail: mostik-1@ukr.net